

A legjobb és legpontosabb magyar nyelvű HÁBORÚS TÉRKÉPEK

1. **Európa** háborús kéziképe a szövetséges, ellenséges és semleges államok külön színezésével, 42x50 cm nagyságban, 6 színben nyomva K —40
2. **Oroszország** háborús kéziképe 4 színben nyomva, 42x50 cm nagys. € —30
3. **Galicia** háborús térképe több színben nyomva € —60
4. **Nyugat-Oroszország** háborús kéziképe 6 színben nyomva, 42x50 cm nagyságban: az összes helynevekkel € —80
5. **Olasz** háborús kéziképe, színes € 1.—
6. **Bolgár** hadszíntér és a Dardanellák térképe, színes € 1.—
7. **Közép-Európa** térképe zsebalakban, színes € 1:50
8. **Európa** háborús falitérképe, 92x120 cm nagyságban, 5 színben nyomva € 2.—
9. **Balkán félsziget** nagy falitérképe, 100x160 cm nagyságban nyomva, hegy-vízrajzi és politikai kiadás € 3.—
10. **A világ** háborús térképe, 200x96 cm nagyságban, 5 színben nyomva € 5.—

E térképeket szállítja a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel, ha a rendelés a 4 koronát meghaladja

a Franklin-Társulat MÉHNER VILMOS-féle könyvkiadóhivatala
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Megjelent az
1915. évi törvénycikkekét
tartalmazó

CORPUS JURIS HUNGARICI

Kiegészítő kötete úgy a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar), mint a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek.
Ara füzve = 7 K,
fekete v. barna félbörkötésben :: 10 K.

A Franklin-Társulat kiadása.
Kapható minden könyvkereskedésben.

AKIK SZERETIK
GYERMEKEIKET,
FIZESSENEK ELŐ

SEBŐK ZSIGMOND
és BENEDEK ELEK

JÓ PAJTÁS

képes gyermeklapjára.

- A **JÓ PAJTÁS** érdekes, mert elbeszéléseit, regényeit, meséit, verseit a legjobb magyar írók írják a gyermekek számára.
- A **JÓ PAJTÁS** tartalma gazdag, mert minden számban megvan minden, amit a gyermek olvasni szeret.
- A **JÓ PAJTÁS** szép, mert képeit jeles magyar művészek rajzolják.
- A **JÓ PAJTÁS** minden héten megjelenik, mindig új, egyre kedvesebb tartalommal.
- A **JÓ PAJTÁS** minden karácsonyra gazdag tartalmú és díszes kiállítású almanachal lepi meg olvasóit.
- A **JÓ PAJTÁS** rejtvényeinek megfejtői értékes könyvjutalmakat nyerhetnek a soroláson.
- A **JÓ PAJTÁS** olcsó, mert előfizetési ára negyedévre csak 2 korona 50 fillér.

Előfizetéseket elfogad minden könyvkereskedésben. Mutatványszámot ingyen küld mindenkinél, aki kéri: a **JÓ PAJTÁS** kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

a címe

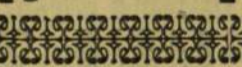
AAGE MADELUNG
egyik legjobb elbeszéléseinek. Megjelent a Magyar Könyvtárban.

Ara 60 fillér.

Mindenütt kapható!

**RENDELÉS NÉL
SZIVESKEDJÉK
LAPUNKRA
HIVATKOZNI**

AZ AÉRO

A repüléssel, léghajózással és a mótorsportok minden ágával foglalkozó egyedüli magyar folyóirat.

Minden számban érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitérő és könnyen érthető népszerű cikkek tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjuság számára külön fenntartott kisrepülőgép (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szivesen küld

Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

Olvassa a
hirdetéseket

SZITNYAI ELEK

a jeles magyar filozófus legújabb könyve:

Miért vagyunk jók vagy rosszak?

Ara füzve 2 korona 80 fillér.

Az erkölcsan néhány alapvető kérdését, mint például: Milyen a jó és milyen a rossz ember? Mennyiben függ erkölcsiségünk szervezetünktől s általában miféle kapcsolatban áll az erkölcsiség a szervezettel? Mik a jó és mik a rossz ember tulajdonságai? tárgyalja szerző ebben a könyvben népszerűen, de mégis tudományos alapon, úgy, hogy mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

A Franklin-Társulat kiadása.

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia)
részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

13. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁRCZIUS 26.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegy-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

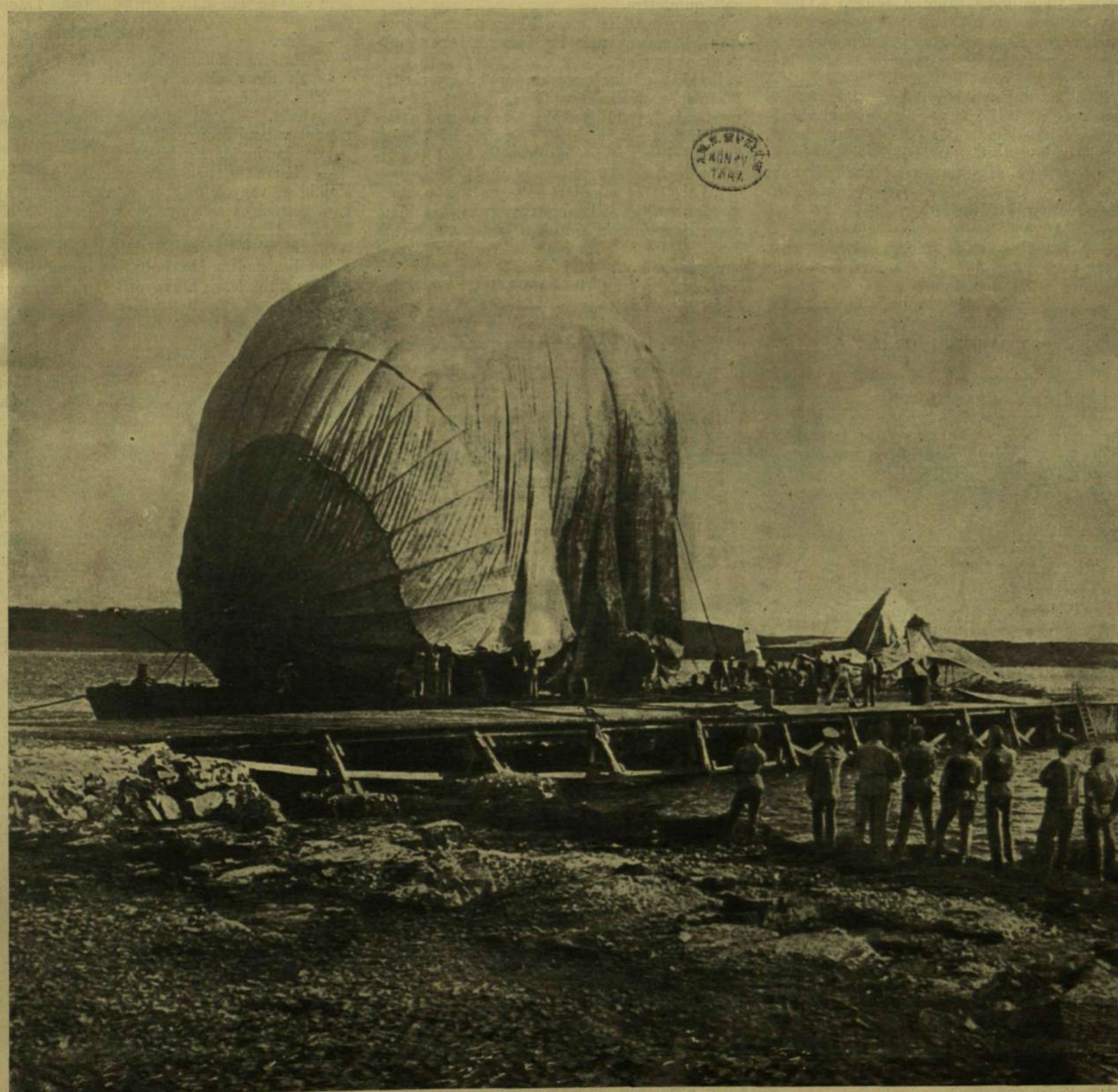
Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

LELŐTT OLASZ LÉGHAJÓ PARTRASZÁLLÍTÁSA.

A Z Ü R G E.

Regény. — Irta Zsoldos László.

(Folytatás.)

Isten örizz, Kemperné nagyon távol volt attól, hogy megcsalja az urát; nem, ő tisztességessé akart maradni mindhaláláig. Ez a játék határozottan izgatta: fölötlni olyan valakivel, a kinek még körülmenyek közt a felesége is szívesen lett volna.

Bolond egy ürge az elfojtott vágy, a melynek nem szabad kifutnia az ürgelyukból. Csak ki-kidugja a fejét a tölelérszerű földnyíláson, s aztán ott látva leselkedni kis kapájával a kötelességek és erkölcs szent előítéletét, ezt a vástott gyereket, a ki hol a légynek tépi ki a szárnyát, hol a kaszás póknak szagattja le egyenkint a hosszú görbe, vékony drótlábát, s aztán ujongva gyönyörködik benne, hogy a pellenge-re tett kitépott láb a maga reflexmozgásában mily vergődve kaszál, s a ki (már mint a gyerek) most is visszafojtott lélekzettel lesi a lyuknál a gyp szélén, hogy mikor esaphat rá a kapával a vakmerő kis ürge.

Némelyik ürge nem vigyáz és menten agyonverik. Olyik azonban óvatosabb, s oly villámgyorsan tudja visszakapni a lyukba a fejét, hogy minduntalan kikandikál és mégsem lehet kupán vágni. És az igaz, hogy nem is bújhat ki soha a napvilágra, de ha rabul is bár, ha bujkálva és bujdosva is, hanem él.

Ebből az ürgelyukból dugdosta ki formás fejcsékéjét föl alakjában Eliz asszonyi vágyakozása. Mindaddig, a míg egyszer csak, hosszú benső tusakodás után azt nem mondotta, nagyon komolyan, négy szemköt a főhadnagynak:

— Nézze, Vereczky, én már meguntam ezt a sok hiábavaló udvarlást.

— En is.

— Nos, akkor annál inkább szívlelje meg, a mit most mondok.

— No, és mit mondana?

— Azt, hogy ha még tovább is üldözni akar a becses szerelmével, akkor egyszerűen megszakitok magával minden ösmeretséget és...

— No és?...

— ...és úgy elpárolok a szeme elől, hogy aztán bottal ütheti a nyomomat.

— Az már baj. Mert nekem csak kardom van, drága nagyságos asszonyom. Hanem az kétélű, — és szinte szemtelenül mosolygott. Kemperné hidegen nézett rája.

— Ne feledje, főhadnagy, hogy annak a kardnak tokja is van, a mibe beleszorulhat.

— Eltalálta, — nevetett most már őszintén a feketeszemű. — Parancsoljon!

— Nem parancsolok; de ha megfogadja nekem becsületszávára, hogy önzetlen jó barátom lesz a jövőre...

— S mit érnék el vele, ha megfogadnám?

— Azt, hogy akkor vennék a férjemet Váczon egy kis villát, odaköltözködnék, maga elhozná hozzánk egypár megbízható kamerád-ját és akár egész életén keresztül mindennap ott ebédelhetne, vagy vacsorázhatnék a mi asztalunknál. Vagy legalább is addig, — toldta meg a szavát némi kacérsággal, — a meddig hát eléggé fiatal vagyok, s nem talál túlságosan visszataszítósnak.

— Komolyan beszél? — kérdezte a főhadnagy.

— A legkomolyabban.

A naz odahajlott a füléhez:

— Eliz! Akkor legyen az enyém!

A szép, szőke asszony dőlősen nézte végig a szerelmes katonatisztet.

— Főhadnagy úr, akkor nincs több szavunk egymáshoz, — és dőlősen alakja már mosolygva hajlott egy csipkeruhás hölgy felé:

— Rég láttalak, kedvesem...

nagyon megúntam ezt az örökös zsúrozást.

— Mért, kedvesem?

— Eh! Semmi kedvem sincs lépten-nyomon új ösmeretségekbe botlani.

S akkorát ásitott a rózsás tenyere mögött a szavához, hogy még a vesébe látót is megtévesztette volna. Hát még egy férjet.

— Hanem tudod mit, Guszti?

— No?

— Vegyünk valahol közel a fővároshoz egy csinos kicsi viskót. Ott aztán majd gondolkodhatunk valami szűkebb társaságról, a melyikben mindig jól érezhetjük magunkat. Mit szólnál példának okáért Vácra?

— Igaz, kerütek ki Kemperék vagy egy felesz-tendő mulva Vácra, miálatt Vereczky Gerő egy-egy kecsgetetőbb jövődö reményében teljesen átalakította magát önzetlen jóbaráttá; s így lettek úgyszólván mindennapi vendégek náluk a huszártisztek. Vereczky és a három másik, a kiket a lesben álló szerelmes főhadnagy eléggé megbízhatóknak gondolt erre a rafi-nál tintette.

Senki sem tudta, maga Kemper sem, hogy a szép katonalány már Budapestről ismerte köz-
ülök az egyiket.

Ezekkel udvaroltatni magának, ingerkedni, fölötlni a nyalka tisztokkal, ez lett Eliznek most már egyedüli szórakozása. Játszani a szerelemmel, a mit igazában meg nem izlett soha, kötekedni az egészen maga mellé lekötött tűz-el, s folytonossá tenni az izgalmat, hogy csak egy hajszál és mindjárt megéget, ettől érezte magát elemében. S késő este, vagy éjjel, a mikor a vendégektől már kiürült a ház, odaült az ura ágya szélére és eltracsolt neki mindent. Akár egy vénasszony.

— Hogy hogy? ugratta ma a bárót, vagy a kapitányt, a kadétot, vagy — mert hiszen azt is újra csak ugratta — a főhadnagyot.

Mit mondott neki ez, vagy amaz. Mit szölt neki ő? Milyen epekedő szemeket vetett rá egyik vagy a másik.

Hahaha. — s jóízűt kacagott hozzá, mi-alatt a férj, a kinek számára ezek az éjszakai tracsok voltak a hitvesi hűség legjobb bizonyítékai, úgy nézett rája, mint a tükörbe.

Ez megint a mulatság másik része volt Eliz szemében. Elcsavarni mindenkinek a fejét, bolondítani mindenkit, udvarlóit is meg a férjét is, mígnem a mikor már jól kimulatta magát rajtuk, s egyedül maradt, akkor némán be-bámult a selyemmel kárpitozott falba, s aztán a végén egy mélyet és emésztőt sóhajtan, hogy:

— Ah, Vereczky!

Mikor Herba Tónit azon a bizonyos májusi délutánon Kemperné beinvitálta fiastul az Eliz-lakba, hát alig egy negyedóra múlva egyszer csak azt látják, hogy a két gyerek pompásan el tud játszani egymással.

— Jaj, mama, — szölt föl a terraszra lihegve a kis Elzusz, ezzel a Bélával olyan nagyszerűn lehet játszani, hogy még! — s már boldog vi-hánczolásal szaladt is tovább.

Az asszony elégtelen bólintgatott a szőke fejével.

— Ejh, — fordult mosolygva az öreg Her-bához, — lássa, most mindjárt meg egy másik dologért is hálát kell éreznem maga iránt. Játszótársat szerzett a kislányomnak.

— És egy új bódolót magának, — bókolt a mókusképű.

— Mert azt bizony, folytatta, füle mellett eresztve el Tóni közbeszólását, — szegényke nagyon nélkülözött itt Váczon.

— Hm, — dohogott az öreg.

— Tudja itt senki mihozzánk nem jár...

— Tudom, már civilek. Hm...

Eliz, mintha ez volna a legtermészetesebb dolog a világon, közönyös hangon felelte:

— Természetesen; csak a huszártisztek. Tud-
juk, egész Vácnak fáj ez! Mert én a civile-
ket, tudja, nem szeretem; őszintén szólva, ki
nem állhatom őket. — És már valami köte-
kedő, pajkos mosoly játszadozott a piros ajka
közül.

— Nagyon köszönöm, — hajbókolt Herba
boszúsan és kicsit felszegen is, mivelhogy a
szalon-élet sohasem volt kenyere.

— Na, maga most már természetesen kivétel,
kedves Herba.

Az öreget megint mintha hájjal kenték volna:
— Igazán?

— De mondja, — folytatta hirtelen az asszony
— nem katona véletlenül maga is? Például ór-
nagy, vagy százados penzióban, vagy efféle?
Herba csak a fejét rázta.

— Az én megboldogult atyám is az volt, —
jegyezte meg olyan begyesen, a mi már magában
is menten megmagyarázta volna a hadsereghez
való vonzódását.

— Nem, nagyságos asszony, — düllesztette
ki viszont polgári gúggal a mellét a civil —
nem vagyok sem aktív, sem penzionált katona-
tiszt.

— Kár.

— Ház- és szőlőbirtokos vagyok. Puktum.
— És aktív atléta, ugyebár? — egészítette
ki Eliz, firkészón járta végig a szemét a
vasgyűrűn. — Pedig nem is illenek magára
rosszul valami aranygalléros egyenruha.

Tóni kicsinylőn legyintett.

— Köszönöm, nem kérek belőle. Már csak
legjobban vagyok meg én a magam gúnyjába-
ban, nagyságos asszony. Nem cserélek én sen-
kivel.

S a hogy'ült szétvetett lábbal, két tenyerét
a kockás nadrágjába bújtatott czombjain pi-
hentetve, merészen ráhunyorított az asszonyra,
a mikor ezzel egészítette ki a mondatot!

— Különösen most.

Kemperné úgy tett, mintha félreértette volna.

— Ugyebár? — vetette rá a tekintetét gyer-
mekies ártatlansággal. — Nem is lehet annál
kellemesebb érzés a világon, mint a mikor
megmentünk valakit a veszedelemből. Pláne:
életet menteni!

— Óh, nagyságos asszony, nem arroi van
szó! — tiltakozott a másik. — Higye meg,
eszembe sem jutott!

— Nagylelkű, — sutogta inkább csipősen
Eliz és mivel a hallban megszólalt a villamos
csengő, hátrafelé nézett, a kapu irányába.

Két percz múlva kardcsörtetés jelezte, hogy
megérkeztek a huszártisztek.

Az inas kitérte előttük a hall széles üveg-
ajtáját s a terraszra egymás után lépett be a
négy katona, pontosan rangsor szerint: elől a
százados, mögötte a főhadnagy, aztán a hadnagy
és végül ábrándosan a kékszemű kadét.

Babóty kapitányé volt az első szó.

— Nagyságos asszony... hát mi történt tu-
lajdonképen azokkal a dögökkel?! — kiáltotta
racesolva.

— Hallom, hogy elragadták, — folytatta
Pákay.

— Ez az egyetlen eset, — szölt közbe jelen-
tőségteljesen Vereczky, — hogy a nagyságos
asszony el engedte ragadtatni magát.

Kicsit semmibevevőn néztek el Herba feje
fölött, az asszony azonban tüstént ránczba
szedte őket.

— Uraim, — szölt szinte kiáltó hangon, —
soha jobbkor.

Megfogta Tóni vállát és előre noszogatta:
— Legalább mindjárt bemutatnám ma-
gukat Herba Tóni úrnak, a megmentőnknek!

— Á, gratulálók! (t. i. racesolva), — s meg-
történt az ösmerkedés.

— Babóty... gratulálók.

— Herba, — állott peckesen az öreg, egy-
másután kezét fogva velük.

— Vereczky (ez az egy nem racesolt közülök.)

— Báhró Pákay...

— Simányi...

Egyik a másik után ütötte össze a bokáját,
s azzal már fordult is a szép szőke felé.

A mókusképű bosszúsan nézdegélt másfelé.
De az nem hagyta ennyiben a dolgot, és
szétterjesztve köztük a karját, mint a repeső
madár, csicseregte.

— Most pedig rögtön iszunk egy pohár pez-
sgőt és ezemmel összebratyiztatom a polgárságot
a katonasággal, hahaha!

— Ah! Ah! — álméldokott félhangosan
Pákay.

— Mert Tóni bácsi (először mondotta így, s
egészen felvillanyozódva fordította a fejét a
boldogan bámuló Herba felé), máttól fogva épp
olyan barátja a házunknak, mint az urak.

A szobalány hamar kihozott a terrasz-asz-
laira ezüst tálcán sonkát, vaját, kaviárt, zsem-
tét, az imas kibontotta a pezsgőt.

— Kérek egy sonkászemlyét!

— Olyan éhes vagyok, mint egy farkas.

— Höl a só?

— János, töltősen pezsgőt!

— És Herba Tóni öt percz múlva már pertut
ívott a huszárokkal.

Roppantul meglegedett volt, mert most már
ő is befentesnek tudta magát Kempernél,
hanem azért, miálatt lassan szopogatta a sava-
nyús italt, s csak olykor szölt bele a társalgásba,
közbe-közbe mégis gyanakodva sandítgatott a
ház bájos és most csakugyan elragadó jövedvű
úrnőjére, így töprengve magában:

— Hm. Nem akar ez az asszony velem
valamit, hogy így mindjárt egy zsákba varr
bele az udvarlóival?...

Schoгы sem akart hinni a szerencséjének.
Egyszer csak fölszaladt a kertből Elzusz a kis
Herba Bélával uszonázni. Egymás kezét fog-
ták, a hogy mosolygva jöttek föl a lépcsőn és
úgy himbáltak összefogódzott karjukat, mintha
ringatnának rajta valamit.

Pákay, a kis hadnagy, zsembesen sügta oda
az asszonyrak:

— Látja a lányát?

— Látom. Nagyon jól érzi magát a kis fiúval.

— Ez az! Elzácska meg fudja becsülni a
jó fiúkat.

Eliz csöndes nevetéssel sügta vissza:

— Hát én nem becsülöm meg?

— Nem bizony — sóhajtott Pákay sügva.

— Hahaha! De mikor maguk, édes Isten-
kém, olyan sokan vannak!

— Mit süg? Mit süg? — szimatolt a rövidre
nyírt veresbajszú Babóty százados és leejtette
a monokliját, a hogy előrehajlott.

— A szerepét sügtam neki, édes kapitány, —
szölt oda neki kötekedőn Kemperné.

— A szerepét?

— Azt. Képzeld, nem tudja szegény!

— Sügja meg nekem is, — nevetett a szá-
zados és az együtt érző jelöl barátáságosan a
mord Pákayra sandítván, asztalhoz koppin-
totta pezsgős pohara talpát.

— Nekem is sügja meg, nagyságos asszony!
jelentkezett sietve az ábrándosan kékszemű
kadét, — hogy le ne kessek. Mintha már az
lett volna a harmadik csöngetés, a mi után
rögtön indul a vonat.

Herba Tóni élénk mozdulattal dugta szip-
kába a szivarját, s miközben így picizt fél-
oldalt előre hajtotta a fejét, olyanféle mosoly
szarkalábadozott a szája szögletébe a bajsa
alatt, (míg pofaszakálla mintha még jobban
szétállott volna), mintha ilyesvalami lelkes
gondolat járt volna az agyában:

— Sz! A nyüstjét neki, beh vigan meg itt
az udvarlás! Ezek a tiszték egyszerre csak fol-
kapnak egy frázisra és díjlovglást rendeznek
rajta — sz! — egyenest bele a szép asszony
zúzójába!

Vereczky nem szölt semmit; csak merőn
Kemperné nézte. Ő volt a legszerelmesebb a
szép asszonyba, ő csinálta érte a legtöbb adós-
ságot és az ő sejtelmé volt talán a legbiztosabb
— és most itt van, ez az asszony idehozza
neki a nyakára ezt az életmentő ötödiket.

Eliz (óh, az ő szeme mindent meglátott!)
kihörpintette azt a pár csöpp pezsgőt, a mi
még a poharában volt és (most a százados
épp most jegyezte meg kissé rekedten nevetve,
hogy:

— Nos, a világ legbájosabb sügója berekdt
volna?) — nedves ajkkal válaszolta, eszmélve
a levégőbe:

— Higgyék meg, nem érdemes. Hálátlan
szerep.

Talán maga sem tudta, hogy tulajdonkép
mire értette. De mégis hirtelen elhallgatott, s
lélekzétvételig merőn és komolyan nézett maga
elő. Egy pillanat az egyedülvalóságából.

A következő perczben azonban már kacé-
ran villant Herba felé (a kinek már szájjában
fityegett a szipka), tüntetőn úgy, mintha észre
sem venné Vereczky főhadnagy konok szótlan-
ságát:

— Tóni bácsi hallgat. Őt nem érdeklí...

— Hehehe, — rezzent meg Herba pofaszak-
kálla.

— Hallgatni arany, — szöalt meg váratlan-
ul a főhadnagy.

A mókusképű rápillantott:

— Velem akar ez most kikezdeni, — ötlött
eszébe, — vagy pedig az asszonyval?

— Akkor magából még gazdag ember lesz,
édes főhadnagy, — jelentette ki Kemperné
szárazon, s egyszerre átesapott valami buda-
pesti színházi pletykára:

— Mondja, Babóty, maga is hallotta,
hogy...? (És a többi.)

Pákay báró kezintására emelte a poharát
Vereczky felé.

— Szervusz, édes Gerőm! — s kis fekete
bajsa körül titkos káröröm játszadozott.

Eliz esüfondáros mosolylyal kapta föl a
pezsgőt:

— Igyunk, hogy felejtünk! — és töltött a
többieknek.

— En csak azt szeretném tudni, — nevetett
észen a főhadnagy, — hogy mit akar felejténi.

— Ne légy oly kíváncsi!

— Hiszen még olyan fiatal...

— Hogy nem is lehetnek emlékei, — töl-
tötte ki a mondatot a kadét.

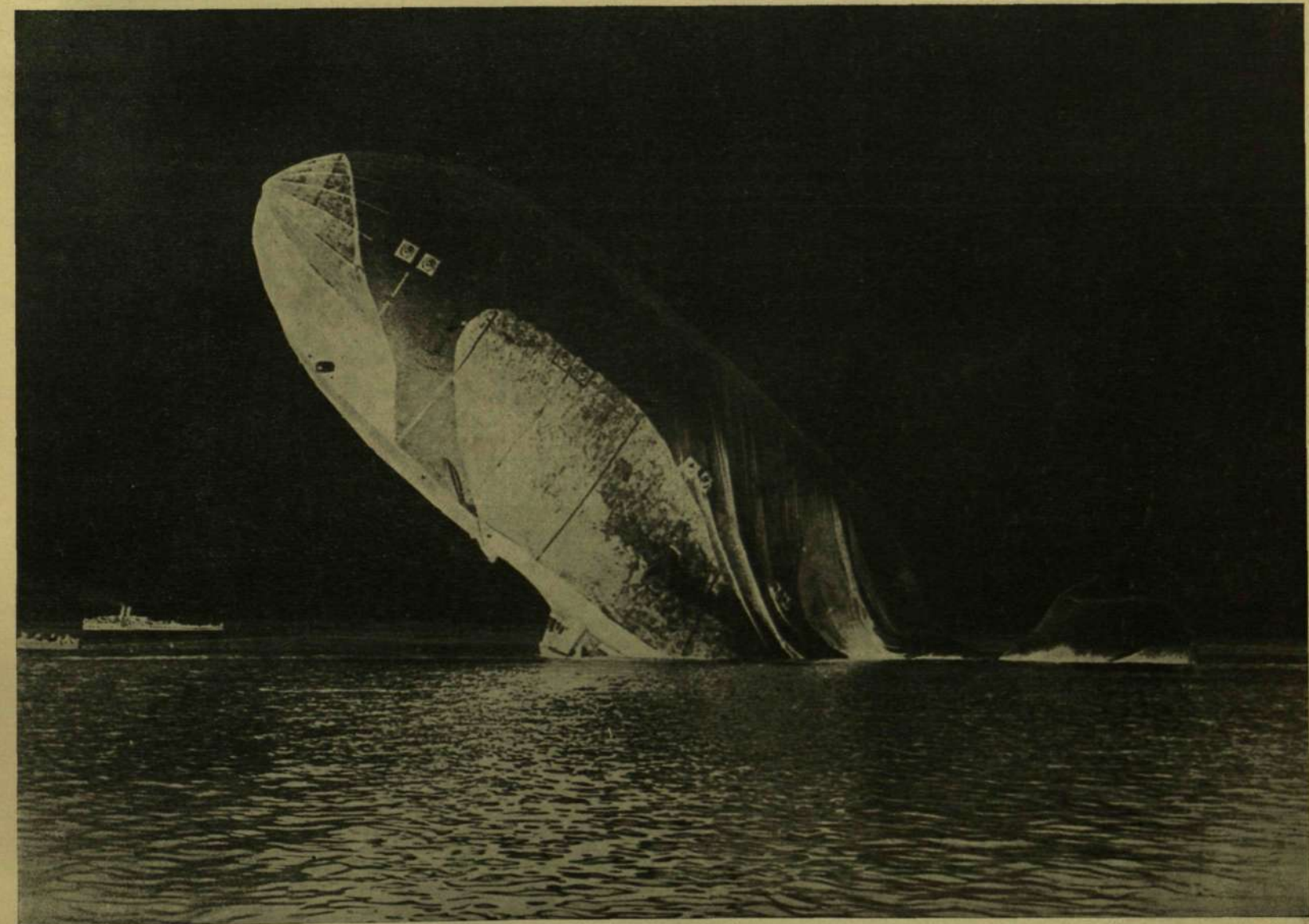
— Vagy legalább is rossz emlékei, — véle-
kedett kezintás közben a százados.

Pákay kihörpintette az italt:

— Ha csak bennünket nem számít a rossz
emlékei közé, hehehe.

— Ki tudja! — kacagott kacérezul a szép
asszony, semmiért, csupán pusztá szeszélyből.

(Folytatása következik.)

LELŐTT OLASZ LÉGHAJÓ A TENGERBEN.

GRÓF TELEKI SAMU.

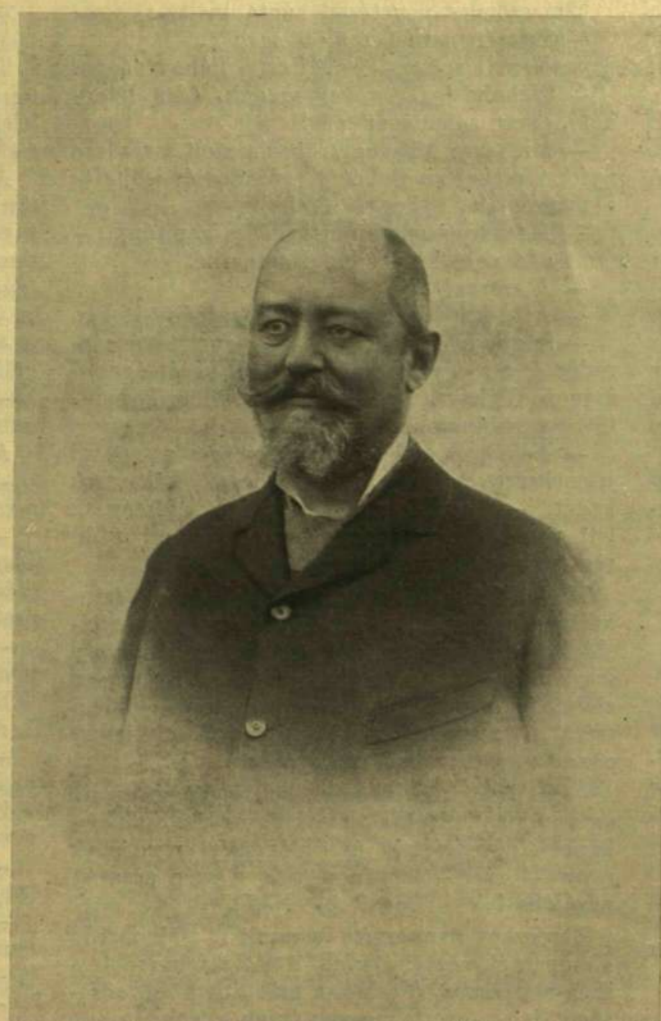
1845–1916.

Bár az utóbbi években elvonultan élt és ritkán szerepelt a nyilvánosság előtt, mindenki ismerte gróf *Teleki Samut*, a kitűnő Afrika-utazót, híres vadászt, Rudolf trónörökös bizalmas barátját. Egyik kiválósága volt a magyar arisztokráziának, általános tiszteletben álló férfiú s most, halálakor, általános részvét követte sírjába.

Gróf *Teleki Samu* 1845-ben, Marosvásárhely mellett Sáromberken született s tanulmányait a debreczeni kollégiumban végezte. A magyar honvédség alakításakor honvédtiszt lett s csakhamar őrnagyi rangig emelkedett. Néhai Rudolf trónörökösrel 1881-ben került szorosabb összeköttetésbe, mikor a trónörökös ifjú nejét, Stefánia főhercegnőt elhozta Budapestre. A trónörökös megszerette az egyenes, nyílt lelkű magyar urat, a ki szenvedélyes vadász volt, mint ő. Sokat vadászgattak együtt az erdélyi hegyek között Görgényben, a Retyezáton, Máramarosban, s a trónörökös ausztriai vadászataira is meghívogatta a magyar főurat. Levelezésben is állottak egymással s ez a levelezés mindkét részről magyar nyelven folyt.

Az az érdeklődés, a mely a múlt század hetvenes éveiben Afrika ismeretlen területeinek felkutatása felé fordult, magával ragadta gróf *Teleki Samut* is. 1886 őszén indult el egy kis expedícióval, a melynek vezetője Höhnél Lajos magyar származású sorhajóhadnagy volt, Zanzibárba, onnan 1887 február elején a Kilimandsaro irányában. A *Tangani* folyó mentén *Taveta* országba jutottak, e gazdag és békés területen néhány hónapig maradtak, felkutaták az addig nagyrészt ismeretlen *Meru* hegyet s felhatoltak a *Kilimandsaróra* egész a jégövig. Julius közepén indultak a félelmetes híré *Masai* területre, melynek kegyetlen, rabló lakói rémei voltak a karavánoknak. Baj nélkül hatoltak át e területen s augusztus vége felé *Ngongo-Bagaszba*, a *Kikuyu* ország határára értek. Itt már súlyos bajok voltak az ellenséges indulatú benszülöttekkel, több ízben valóságos csatákra került a sor a 250 főnyi, jól felfegyverzett karaván és a benszülöttek közt. Így jutottak el a *Kenia* hegy lábáig, *Teleki* főlhagott a hegy kráteréig, a mely felett még 2–3000 láb magas megmászhatatlan meredek csúcs emelkedik.

November 1-én *Teleki* elutazott e vidékről, társa, Höhnél pedig az addig ismeretlen folyású

Weinrich S. fényképe
GRÓF TELEKI SAMU.

Gvasso-Nyiro folyó irányát igyekezett megállapítani. *Ndjemsben*, a *Baringo-tónál* találkoztak, itt nagy nehézségek vártak rájuk, mert a vidéken éhínség uralkodott és nem tudtak kapni élelmiszert. Leginkább vadászatból éltek. Innen *Teleki* tudósításokat küldött eddigi útjáról Rudolf trónörökösnek, a ki a jelentéseket kiadta a bécsi földmaji közleményekben s ezzel az érdeklődés gróf *Teleki* utazása iránt általánossá vált.

A *Baringo-tó*tól teljesen ismeretlen vidékre indultak, a melyről csak a benszülöttek teljesen megbízhatatlan adatai állottak rendelkezésükre. 1888 február közepe táján indultak az expedíció legnehezebb részére, áthaladtak a *Nyiro* hegyen s itt megtalálták azt a tavat, a

melyről a benszülöttek *Fekete-tó* néven beszéltek. A hatalmas tavat Rudolf trónörökös nevére el *Teleki*. *Kopár*, sziklás partvidékű tó, a vize sós, nem oltja a szomjúságot. Hogy élelmiszertük el ne fogyjon, sűrűsége tovább kellett menniök, a tó keleti partján indultak felfelé, hosszú, fáradtságos és nélkülözéssel teljes utazás után április 4-én elérték a tó északi végét, a hol már lakott vidékre és művelt földre találtak. Többféle apró néptörzs lakott itt, barátságos viselkedésű nép, a kik még sohasem láttak fehér embert. Innen kelet felé hatolva a benszülöttek által *fehértó*-nak nevezett tóhoz értek, melyet *Teleki Stefánia* főhercegnoszony nevére nevezett el. A tavat felkutaták s aztán visszatértek a *Rudolf-tó*hoz. A tó nyugati részén, lávával borított, pusztá, lakatlan területen haladtak tovább a *burhana* törzs országába, a hol megjelenésük nagy ijedelmet okozott, a benszülöttek minden jóságukkal együtt elmenekültek előlük s csak nagy nehezen lehetett őket a karaván békés szándékai felől megnyugtani. Élelmiszerekkel ellátva magukat, tovább utaztak nyugat felé. Sok nélkülözés, éhezés és fáradtság után 1888 július 30-án, 166 napi kalandos utazással a hátuk mögött értek vissza *Ndjemsbe*, a *Baringo-tó* mellé, onnan a *Tavetaföldön* át a tengerpartra.

Gróf *Teleki* ezután még észak felől is meg akarta közelíteni az általa felfedezett tóvidéket s ezért visszatérő útjában, *Abesszinia* határáról tevéken indult el. Három napi utazás után *Somali* tartomány angol kormányzóságának utána küldött futárjától tudta meg Rudolf trónörökös halálának híreit. Két hónapig bolyongott és vadászott még *Afrikában* s azután hazatért.

Teleki az utat egészen a saját költségén tette meg, s mintegy 130,000 forintjába került, a miből mintegy 90,000 forint visszatért az útközben szerzett elefántcsont árából. Becses ethnographiai gyűjteményt is hozott magával, melyet a nemzeti Muzéumnak ajándékozott. Az utazás történetét Höhnél sorhajóhadnagy írta meg egy két kötetes munkában, a mely magyarul is megjelent.

Ez az utazás volt gróf *Teleki Samu* életének legnagyobb eseménye. Azóta itthon élt, nagyobbára birtokain. Nagycobb és feltűnőbb szerepet nem vállalt, de a közélettel való kapcsolatát mindig megtartotta mint országgyűlési képviselő.

BOLGÁR TRÉN ÁTMEGY A KRIVA FOLYÓN — Jolly Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvétele

UTCAI KÉP MONASZTIRBÓL.

BOLGÁR-MACEDON TIPUSOK

MACEDONIAI KÉPEK. — Jolly Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvétele

A HÁBORÚ SZIMFÓNIAJA.

Egy katonai szakíró, Gatti őrnagy, abban az időben, a mikor a hazája, Itália még a semleges páholyából nézte a gigászi tusakodást (Keserű és fénytelen birkózásnak mondotta ezt a háborút. Az olasz publicistika nyelve ma talán a legfejlettebb. A francziát is túlszárnyalta. A nélkül, hogy olyan nagy frói születtek volna, mint Oroszországnak, vagy olyan erős gondolkodói, mint Németországnak, Olaszország az utolsó évtizedek folyamán nagyszerű stílusművészeket produkált és az frászkészség általános szintjét páratlan magasságba emelte. A szép mondatok, a kifejezés frissességének, szabotosságának és biztosságának kultuszát csak Franciaországban volt valamikor oly nagy és minden ideget átható, mint a legújabb időkben Olaszországban. D'Annunziót ez emelte bálványává és Ferrero történetírói értékének is az az egyik domináló, hatásosságában pedig döntő eleme, hogy briliánsan tud írni. Nemcsak nagy kodifikáló képessége van a jelenségeket produkáló okok törvénybe foglalására, de példátlan szabotossággal tudja is ezeket a törvényeket megfogalmazni. Semmi se oly hatásos argumentum, mint az indítékok világos, nyílt, mindenki számára érthető előadása. A homálytalanság a legmeggyőzőbb logika. Esetleg — a legellenállhatatlanabbul megtevesztő. Erősebb a dadogó igazságnál, a mely nem mindenben tudja kifejezni magát és ezért homályosságokat, hézagosságokat és látszólagos ellentmondásokat produkál.

Gatti őrnagyot nem emlegették az olasz stílművészet nagyjai között. Meghatározása azonban a háborúnak arra a korszakára, a melyben használta, nagyszerűen ráillett. *Keserű és fénytelen*: ez briliánsan igaz jelzője volt a háború első tiz hónapja utolsó kétharmad részének. A mikor rettenetes tömegének súlyával, de csakis ezzel: a tömeg súlyával nyomott bennünket az orosz, nyugaton pedig az egymásnak feszült ellenségek a kiegyenlített energiák egymást lehetetlenné tévő erői mozdulatlan képet mutattak. Ez a megmeredt, fagyott vonalak kora volt. Iszonyú erőfeszítések lihegése és füstölése, de a nagy gesztusok lendülete, a nagy csapások villama és tündöklő szikrázása nélkül. A történelem véres malma szorgalma-

san örölt, de stabil munkát végzett, láthatatlanul, zárt falak között. Ez az álló háború, a mely koránt sem jelent megállást az öldöklésben, de az akciója benső természetű, mint egy analitikus regénye: a színpad számára, a néző számára alig ad valamit. S a vert hadak futásának pokoli látomását, se a diadalmas seregek előrohánásának ragyogását, forró harogását, a régi várakra fölrepülő új zászlók színeinek tündöklését. Komor és fénytelen: mint egy mély lövészárók.

Ir-e még most is Gatti őrnagy tanulmányokat a harczeri helyzetéről: nem tudjuk. Lehet, sőt nagyon valószínű, hogy mint országa a semlegesekét, ő is otthagya a nyugodtan szemlélő kritikuskó páholyát és a toll helyett, a melyet oly kitűnően forgatott, kardot nyomtak a kezébe. Eppen akkor, a mikor új és egészen más színeket kellett volna venni a palettájára. Ez a háború nagyon hasonlít azokhoz a zenekari művekhez, a melyek óriási polyfoniával, a hangok, sőt a zene-motívumoknak is kaotikus halmozásával kezdődnek, a különböző motívumok és zengzetek szinte egy katasztrófális földrengés zavarosságával omlanak egymásra, nyomják és zúzzák egymást úgy, hogy minden érzékünk eszméletlenné válik és a figyelem mennél feszültebb, annál jobban belékábül és annál inkább prédájává lesz a tanácstalansága vízióinak. Ferrero majd egyszer nagyon szépen és a magyarázatnak megkapóan tragikus erejével fogja leírni (a minthogy egy pár ezikkben már briliáns előtanulmányokat fogalmazott róla), miképpen lett áldozata éppen az ő népe és a népe közepett ő maga is e fölépítés zenei hatásának.

De sose ment még le úgy a nap, hogy azután megint föl ne kelt volna. A történelem nem futurista zeneszerző és ha egyszer megszólaltatja a zenekart — a legnagyobbat, a mely a világ teremtése óta valaha szerveztetett — akkor valaminek ki kell jönnie belőle: egy melódiának, a mely, a dimenziókkal összhangban, hallatlan fényben emelkedik ki diadalmasan az indulás zürzavara fölé.

Ez megkezdődött — a történelem legtragikusabb véletlensége! — szinte éppen abban a pillanatban, a mikor Gatti őrnagy nemzete elhagyta a nyugodt páholyt és a nézőtől a dobogóra vonult. Límanovánál zendült

már meg, de akkor még halkán és a nagy morajlás hullámainól fátyolozottan az a motívum, a mely azután Gorlicénél már harsogva szállt a zengőn kavargó áradat fölé és azóta is fönne cseng és vezet Lengyelországtól Verdunig és Albániától az olasz határig. Komor — minden háború dallama komor — de már régóta nem fénytelen. A lendületei szélesebb ívűek, mint a szívárvány és olyan ragyogások villámlanak ki belőle, hogy minden idők lelke káprázni fog tőle. A nagy melódiá vonalai már kibontakoztak a zürzavarból a nyitány rémséges vajudása után és már nyilvánvaló, hogy a zavaró instrumentumok minden erőfeszítése hasztalan, hogy ezeket a vonalakat összekuszálja vagy épen megmátsa.

Minden igaz, nagy mester módszere, fölépítő és kifejlesztő technikája egyéni és sajátos. Hogy indítja, hogy viszi tovább, hogyan bontakoztatja ki és hogyan fejezi be a művét: ez az ő titka. Titáni erő van abban, a mit a Történelem e grandiózus szerzeményének eddigi fölépítése, a megszerkesztésben is mutat. A meglepetések, a melyeket a konstrukcióban idáig: a legelső indulást követő kaotikus össze-zavarásban, majd a vezető gondolat minden villámnál váratlanabb és elemibb előragyogásában produkált: — fölülmúlhatatlanok. De a ki egész figyelme koncentrációjával nézi a nagy mű menetét, megengedhet magának (természetesen a csalódás minden kockázatának magára vevésével) egy — sejtést, a melyet szinte reája diktál a vonalak egyre világosodó hajlása. Az orchester zengése újabban megint az első időkre emlékeztet. A hangfelhők színe és karaktere mintha ismétlődnek. A motívumok viaskodásának helye megint az, a melyik volt harmadéve és az izgalom lángolása újból óriási. A legeredetibb és legújabb szerkesztésű műnek is vannak elkerülhetetlen sablonjai. A diadal-maskodó motívumok ezt az utolsó nagy harczerát a végleges győzelemben való kifejlesztés előtt minden nagy koncepcióban megtaláljuk. A finálék felhője, a mely a teljes képében fölragyogó nap megjelenését megelőzi. A mester titka az övé. De sejtteni, a maga kockázatára, minden nézőnek vagy hallgatónak szabad.

Szóllósi Zsigmond.

MOCSARAS VIDÉK ÁLLÁSAINK ELŐTT.

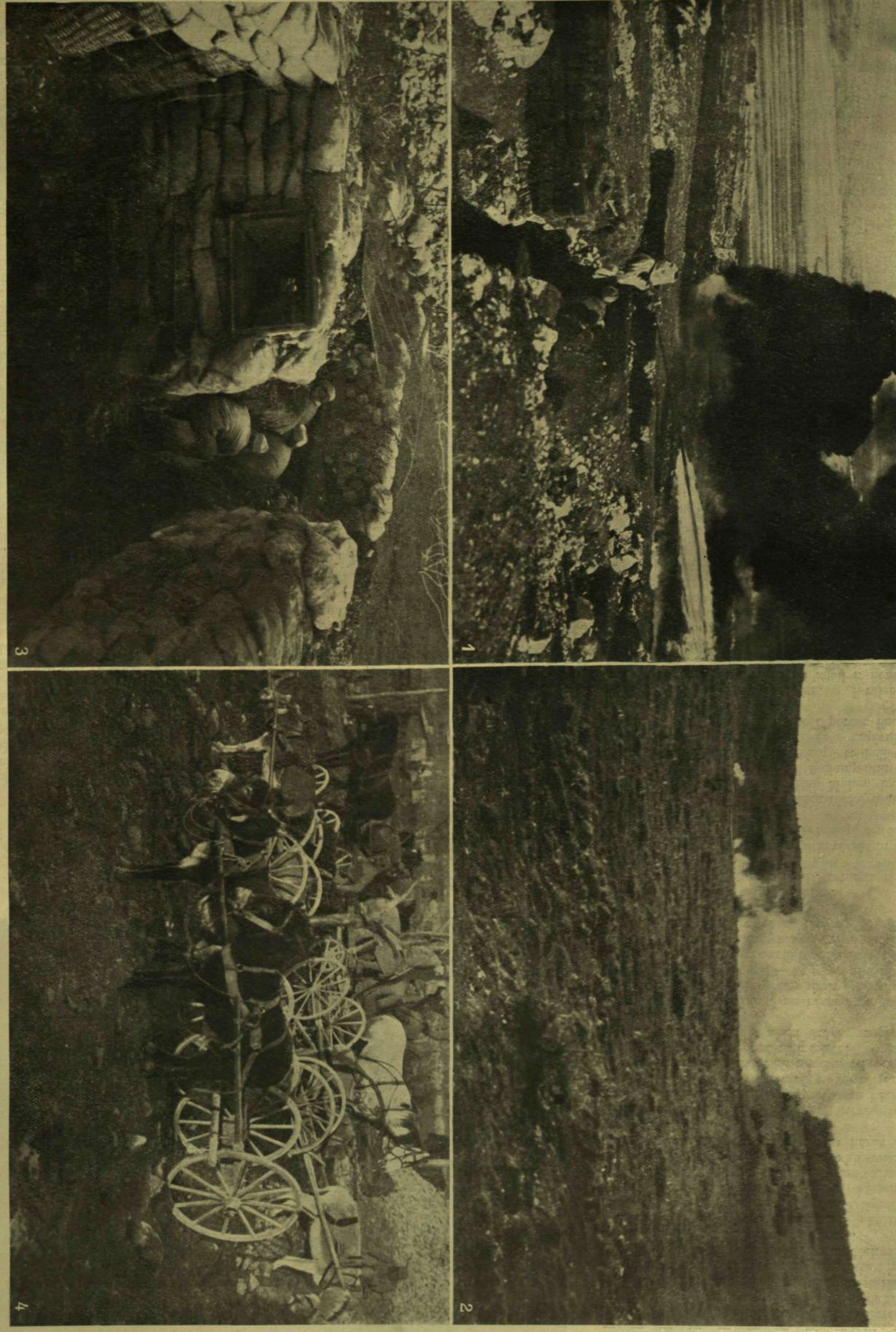

BOLGÁR-MACEDON KATONÁK A KRIVA FOLYÓ MELLETT. — Jelfy Gyula, a harczerre kiküldött munkatársunk felvétele.

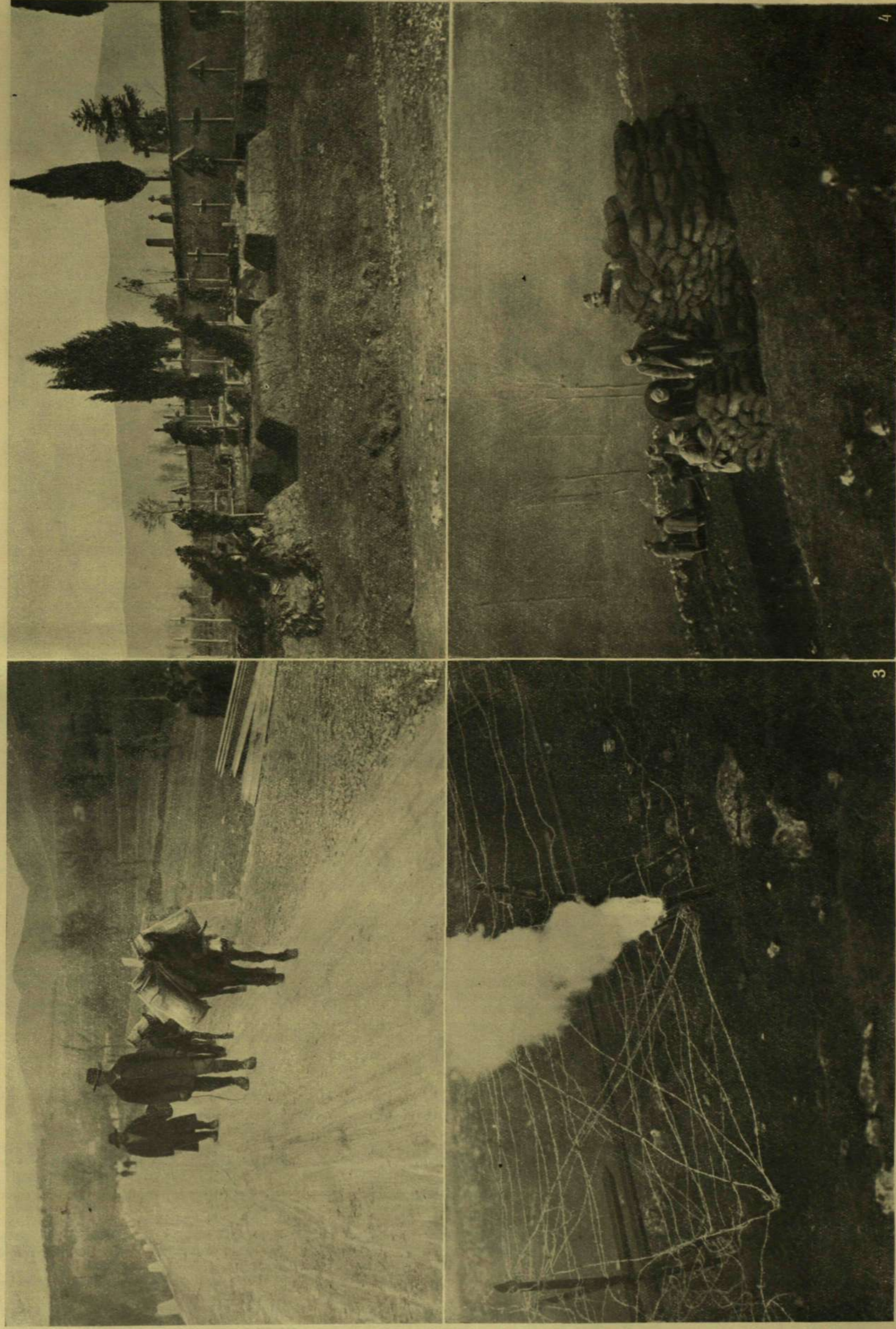
KÉT TÁMPONTOT ÖSSZEKÖTŐ PALISSZÁDFAL A MOCSARAKBAN.

A WOLHYNIAI HARCZTÉRŐL.

1. Láncverő. — 2. Egy egyfőtörényt felrobban. — 3. Fútkőrök készítés a Karsztban. — 4. Vízfordó szantrák.

A DÉLNYUGATI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstíre kitűnő munkatársunk fényképe.

1. Vízfordás az Isonzo-fronton. — 2. Magyar katonák temetője Monte San Michele mögött. — 3. Világító rakéta a drótkadályok előtt. — 4. Földzsákok előkészítése a rajvonal mögött.

A DÉLNYUGATI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstíre kitűnő munkatársunk fényképe.

EGY AKNAVETŐ A LÖVÉS PILLANATÁBAN. — Balogh Rudolf, a harcstörre kiküldött munkatársunk felvétele.

AZ ELVESZTETT HAZA.

Regény. (Folytatás.)

Iria WALTER BLOEM.

Ez olyan elragadó páthosszal jött ki a finom gyermekszájából, hogy a tisztek mosolyogva hajoltak meg.

— Nem azért jöttünk, mademoiselle, hogy politikai vitába bocsátkozzunk önnel, hanem hogy kvártélyt kérjünk szülői házában, mert aligha tévedek, mikor azt hiszem, hogy a ház kisasszonyához van szerencsém.

A fiatal tiszt felmutatott egy czédulát, a melyre rá volt írva, hogy Mr. le Dr. Küss, Professeur, két tisztnak, három lónak és nyolcz embernek tartozik szállást adni.

— A két tiszt, az mi vagyunk... itt Maschke alezredes úr és én, Eggermann premier-hadnagy. A lovak és a nyolcz ember — a tiszt kinyitotta a betett ajtót és az elődvarrá mutatott: — les voilà!

Nyolcz természetes, hosszú szakállú férfi csakóban, hatalmas, kolbász-alakúra összegöngyöltett köpenyekkel a mellükön, füstölő pipákkal a szájukban vártak odakünn a fegyver-piramisok mellett s az utcán három nagy, durva csontú ló horkantott és toporzékolt.

Cécile csak nagy nehezen tudott uralkodni rémületén.

— Uraim, önök nyilván nem tudják, hogy Strassburg mairejének házában vannak? Azt hiszem, a maire megkívánhatja, hogy megkíméljék a bekvártélyozástól?

A tisztek újra elmosolyodtak, — Cécile arrogánsnak és alattomosnak találta mosolyukat. S megint a fiatalabbik vette át a szót:

— Megértjük, mademoiselle, hogy nem nagy lelkesedéssel fogad minket. De jó helyen járunk, a jegyünkön a mairie bélyege van rajta, így kedves atyjának úgy látszik az a nézete, hogy a bekvártélyozás terhének elviselésében is jó példával kell előljárnia a polgárságnak.

Igen, ez papa! — gondolta Cécile.

— A lovak számára, uraim, semmiesetre sines hely — mondta határozottan — Ezeket másvalahol kell elhelyezniök. Egyet még csak el lehet helyezni a mi két lovunk mellett, a melyeket apám orvosi kocsijában használ.

— Nos hát, ebben a tekintetben számolni kell a viszonyokkal, — vélekedett a szóke.

— A háznakat tökéletesen készületlenül találják, nem marad még hátra, mint hogy elnézésüket kérjem, a míg megteszem dispozióimat...

Cécilének a torkáig dobogott a szíve az izgalmától, irtózástól és fontoskodástól.

— Kérem, ha megengedi, hogy a helyiségeket megnézzük...

— Meg kell ennek lenni?

és halkán megsimogatta a huga nyakát — mit szenvedhettek ti...

Az idegenek elfoglalták kvártélyukat. Ezredirodál végül is az orvos városzobáját foglalták le, a lovaknak a szomszédában találtak istállót. A nyolcz katonát a tágas padlás-kamrákban helyezték el. Jean és a cselédek összeszedtek számukra minden nélkülözhető matracot.

A bácsi és unokahuga a földszinti lakoszobában ültek, mialatt odakinn lépcsőn fel, lépcsőn le nehéz komisz-csizmák dobogtak, kemény északi hangok hallatszottak, melyeket kiméletesre tompított az előkelőség és exkluzivitás különös illata, a mely ezt a tiszt házat és lakóit körülvette.

Most aztán hosszas, fájdalmas beszélgetés kezdődött. Cécile keresztlánya volt Jean bácsinak és utóljára akkor volt náluk, mikor a leány eljegyzését ünnepelték... Mi minden viharzott el azóta Elzász és az elzásziak felett!

— A mamád, Cécile, a mi drága, szegény Amáliánk!

Ez volt az első, a mit Jean bácsi baljóslatú érzéssel kérdezett, könnyedén utalva a leány gyászruhájára és hogy ezt, — hogy ezt el kellett beszélni, az volt a legkeserűbb... Cécile újra megtalálta könnyeit a nagybátyja széles mellén.

— És aztán, egész óvatosan, nagyon kiméletesen kérdezte a nagybácsi:

— És — és Adriened, kicsikém?

— Nem tudok semmit, bácsi, semmit sem tudok róla...

— Én természetesen ép oly kevéssé... el vagyunk vágva hazánktól két hónap óta... mi ép úgy, mint ti...

A mühlhauseni legalább a háború lefolyásáról tudott valamit. Ha Adrien Mac Mahon hadseregénél maradt a véres reichshofeni nap után — és az magától értetődő — akkor ott kellett, hogy legyen a sedani csatában és a kapitulációnál — és ha akkor élt, most porosz hadifogságban kell lennie.

— Inod kell neki, kicsikém, a levelet papád közvetítésével rá kell bíznom a német hatóságokra... nem kétkedem benne, a kedvesed meg fogja kapni... Azt meg kell nekik engedni, fegyelmet és rendet tudnak tartani és teremteni, ezek az idegenek... A vasút percze pontosan indult és pontosan érkezett s itt a városban most már minden folyamatban van. — A csöcselék az első nap fosztogatott egy kicsit, egy katonai raktárt kiraboltak, a szolgálati lovak istállóját feltörték, az állatokat kieresztették... de a bádeniek csakhamar eszükre térítették őket a puskatusokkal.

— Papa jön!

Bátya és öcsese szótlanul, mélyen megrendülve ölelték át egymást.

A tanárnak nem volt már könnye. Magányos éjszakáin mind elsírta őket elvesztett hitvestársa után. Megkeményedett, csak a kötelességre gondolt már.

Most aztán Jeannak is mesélnie kellett. Mühlhausenben egyelőre még türehető az állapot. A városnak szerencséje volt. A háború kezdetén olyan formán indult, mintha a háború forrása először a városon keresztül hengergett volna át déli Németország felé — azután azonban, a weissenburgi katasztrófa után a Mühlhausen körül gyülekezett francia haderők hanyatt-homlok nyomultak északnyugat felé. Tizen-négy nap előtt azután Strassburgnál egy badeni különítmény vonult be Mühlhausenbe, a meglévő fegyverek kiadását követelte és a kaszárnyában is lefoglalt egy csomó özönvíz előtti puskát. Aztán megint elvonultak a katonák s erre az általános rendetlenség néhány aggodalmas órája következett. A gyári negyed csöcseléke megostromolta az ottlakó németek házaikat, szétrombolta a butoraikat, asszonyokat és leányokat bántalmazott. — Csak nehezen állította helyre a francia helyi rendőrség a rendet. Azóta minden a régi kerékvágásban halad — német katonákat azóta se láttak.

— És az üzlet? Mit csinál az üzlet?

Hát — ezzel persze baj van. A kereskedelmi összeköttetések Franciaországgal részben már megszakadtak, legalább a mi az okkupált területeket illeti. A svájci vevők igen derekasan viselték magukat és különösen nagy megrendeléseket tettek... de hát ez persze csak nyomorúságos segítség... raktárra dolgoztak — de azért az orsók egy részét meg kellett állítani,

bér-redukciókat eszközölni a tanult munkásoknál és elbocsátásokat a tanulatlanoknál...

— Ezek bizony gondok, mondhatom nektek és most, hogy a németek Strassburgnál levegőt kaptak, megint ránk vetik magukat és egészen el fognak vágni a francia piacunktól. A jó ég tudja, mi lesz aztán. — De hát beszélj valamit rólatok. — Te maire vagy, Emile bátyám? Nem tudom, szabad-e gratulálnom... úgy látszik, nincs javadra ez az új méltóság...

Aggódva ütögette meg hűs kezével a professzor megkeskenyedett vállát.

— És különben? A házaid, Emile? Azt mondják, az egész kőkapu-külváros romokban hever?

A legintimebb családi ügyek után ezeknek a szolid, tehető polgároknak a vagyoni kérdések voltak az elsőek.

— Koldus vagyok, Jean — nines egyebem, mint a praxison — a míg még el tudom látni...

— Nono, Emile! De — attól féltém — a házaid — csakugyan minden romhalmazzá van lőve?

— Kétségtől. Máig lehetetlen volt törődnöm vele... A csatornától északra nines más, csak rom és hamu.

— Ne aggódj, Emile, kártérítést fogsz kapni.

— Kitél, Jean?

— A győzötől.

— Tehát a porosztól?

— Ki tudja — vélekedett a gyáros. — A háborúnak még nines vége.

— Vége van, Jean. Páris körül van zárva és Franciaországnak ninesenek többé hadseregei fölmentésére.

— Bizony, sötét a kilátás — sötét.

Hallgatva ültek a férfiak, mialatt a ház kisasszonya kávéval és kalácsal kínálta őket, a mely minden bánat dacára fizlett a mühlhauseninek. Cécile szélesre táglult szemmel hallgatta az öregek beszédét, a melynek tartalma az ő saját sorsát is magában foglalta.

— Azt hiszem, Páris nem soká tartja már magát — mondta a gyáros. — A republikánus kormány nem fogja vélekedni vinni a dolgot. — Kapitulálni fognak, a béke néhány hét alatt meglesz.

— És mi? Elzász? és Lotharingia? — kérdezte a professzor keseregve. — Olvastad a soi-disant főkörményző proklamációját? Nem úgy néz ki a dolog, mintha ebben a tartományban állandóan...

— Annál jobb rád nézve, Emile. Tudod, a háború áldozatainak a poroszok teljes kárpótlást ígérnek. És a hogy én ismerem őket, meg fogják tartani a szavukat.

— Eh, a hitvány pénz! Mit ér ez, ha az embernek elveszik a hazáját!

— Hja, bátyám, — vae victis! mondta egykor Brennus hazánkfa. Jaj a legyőzötteknek!

— Jean bácsi! — kiáltott Cécil és göröcsösen megragadta a nagybátyja kabátja ujját. — Maga is lehetségesnek tartja, hogy poroszokká kell lennünk?

— Poroszokká? Ki tudja... talán badeniekké vagy württembergiekké — de én a poroszra fogadok... Ah, gyomruk, az jó van ezeknek a prussien uraknak... Hannover, Hessen-Kassel, Nassau nem okoztak nekik semmi említésreméltó emésztési nehézségeket... lehet, most rajtunk a sor...

— Nos, és ha ez lesz? — kérdezte az orvos. — Meg bírod tenni, hogy az országban maradj?

— Feltéve, hogy a nemzetiségünket nem bántják...

— De hát ez csak magától értetődik! — kiáltott fel a professzor. — Ha az országot nemétté teszik, csak nem fogják a lakóknak megengedni, hogy francziák maradjanak! Nem bizony — Bismarck úr eddig még mindenütt egész munkát végzett.

Nagy csönd lett a szobában.

— Akkor, öregem — akkor nem marad más számunkra, mint a száműzetés kenyerét enni.

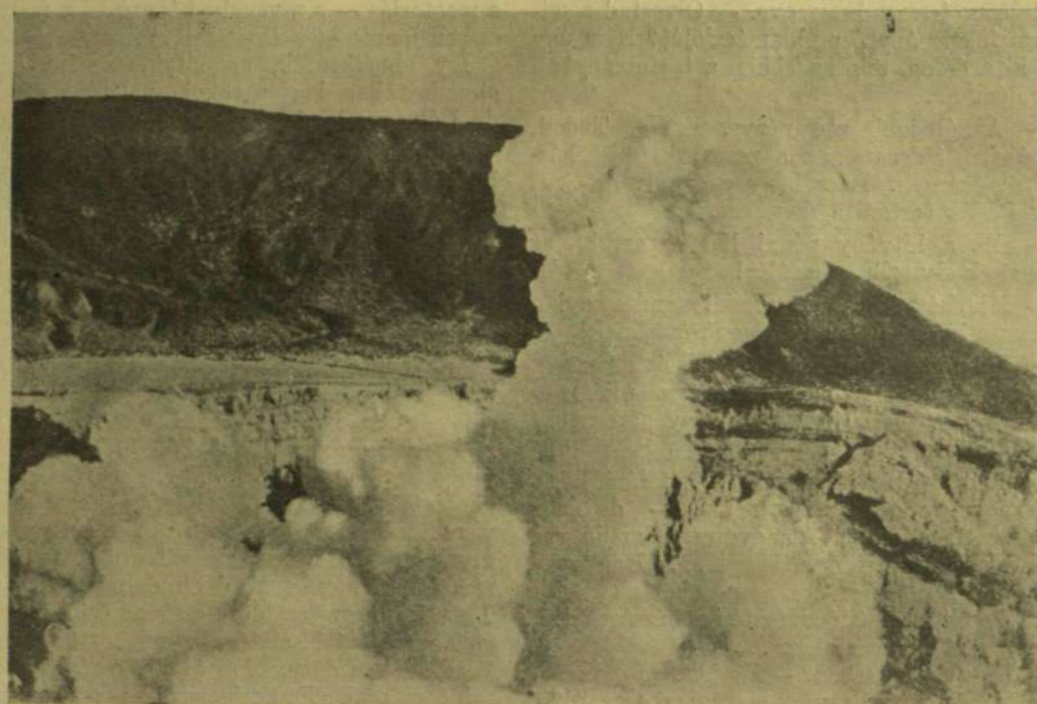
— És a gyárad, Jean? A három ezer munkásod? A feleséged dédapja teremtette mindezt, a nagypapa, az apja, te — ti gyarapítottátok, kiépítettétek, a gyárat, az irodákat, az összeköttetések egész messzemenő hálózatát — ez mind essék szét?

— A gyárat kezelje Ernest — arra a pár évre, a míg...

— A míg? Mire gondol bácsi? kérdezte Cécile feszülten.

ÁGYUVONTATÁS NEHÉZ UTON. — Ratkóczy Nándor felvétele.

FELROBBANT AKNA.

És francziák voltak a szavak, melyekben az utolsó született Kúszók aggodalma kiobbant, francia volt agyuk minden gondolata, szívük minden érzése, képzeletük minden rémüldözése.

A kávé után Louis is hazajött s megújult az üdvözlés és a fájdalom.

A mint azonban a gyász első rohamán túl voltak, Louis möhön kérdezte:

— Mit csinál Camille, bácsi? És a kis Berthe? És a gyár? Nem szenvedtetek nagyon sokat ettől a borzalmas háborútól?

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Március 16. A Pflanz-Baltin-hadseregénél és a Böhm-Ermolli-hadseregcsoporthoz a tüzéség tevékenysége mindkét részről fokozódott. Kozlovától északkeletre, a Strypa mentén biztosító csapataink orosz előretöréseket visszavertek. A nyugati harczterén a tüzéségi harcok hevessége Flandriában, különösen a tengerpart közelében, szemlátomást fokozódott; ugyancsak erősödött Roye és Ville au Bois (Reimstól északnyugatra) környékén is. A Champagneban a francziák erős, de hatástalan tüzéségi előkészítés után minden eredmény nélkül támadták meg állásainkat. St. Soupletől délre és a somme-py-souaini országúttól nyugatra; ezek a támadások a németeknek kevés, nekik pedig igen sok emberükbe kerültek a németek ezenfelül két sebesülten tisztüket és 150 főnyi legénységüket elfogták és két géppuskájukat elvették. A Maas balpartján a németek csirájában elfojtották az ellenségnek újabb kísérleteit, a melyekkel a Mort Homme-magaslatot és az ettől északkeletre fekvő erdei állásokat akarta birtokába keríteni. A Maas és Mosel között a helyzet nem változott. Nieder-Aspachtól délre német járőrök az ellenséges árkok eredményes lödözése után behatoltak azokba, elpusztították ott védelmi berendezéseket és egy pár fogolylyal és zsákmánnyal tértek vissza. Beinetól délkeletre (a Champagneban) egy francia repülőgépet légi harcban lelőttek; a bennülők elégték. Ellenséges repülő ma éjszaka megismételték támadásukat a labryi (Conflanstól keletre) német kórházak ellen. Az első támadás a március 13-ára virradó éjjel történt. Katonai kárt nem okoztak. A lakosságból egy asszony súlyosan, egy asszony és két gyermek pedig könnyebben megsérült. Az olasz harczterén az olaszok támadó tevékenysége az Isonzo-harczvonalon tegnap lanyhább volt. Nagy haderőnek két kísérletét, hogy a Podgora-hadállásunk ellen előrenyomuljon, tüzéségnünk tüzelése megfiúsította. A Monte San Michele északi lejtőjén az ellenség egy támadását véresen visszavertük. Az ágyú-harcok sok helyütt éjjel is tartottak. A karinthiai harczvonalon is tartós a tüzéségi tűz a Fella-szakaszon. A délkeleti harczterén nincs újság.

Március 17. A Strypa-harczvonal több pontján eredményes előharczaink voltak. Tarnopoltól nyugatra ez alkalommal csapataink behatoltak az oroszok előretolt állásaiba. Egy zászlót és 67 főnyi legénységet elfogtak, valamint egy géppégyvert és négy aknavetőt zsákmányoltak. A nyugati harczterén Loostól délre az angolok hat robbantása eredménytelen maradt. A Champagne külön-

ÁGYÚSZÁLLÍTÁS SZALONIKIBAN.

Rivánál és a Judikáriákban mérsékelt tüzerharc volt. A délkeleti harczterén nincs újabb esemény.

Március 19. A Dnyeszter mellett és a besszarábiai harczvonalon az ellenség tüzésége élénkebb tevékenységet fejt ki. Az usciekói hidszanc éjjel aknavetők erős tüze alatt állott. Ma reggel az ellenség élénk tüzéségi előkészítés után egy aknavetőt robbantott fel, mire kézigránattámadás következett. A robbanás következtében a sáncz védelmi vonalának közepét kissé visszavetettük. Minden egyéb támadást visszavertünk és több oroszot fogtunk el. A németek ellen az oroszok várta támadásai a Drisviaty-tól Postavyn át a Naroc-tó mindkét oldalán húzó harczvonalon nagy hevességgel megkezdődtek. A németek mindenütt szokatlanul súlyos veszteséggel verték vissza az oroszokat; csak a Naroc-tó mindkét oldalán 9270 elesett orosz számláltak meg. A németek veszteségei igen csekélyek. A Wysniew-tól délre csak a tüzéségi harc lett hevesebb. A nyugati harczterén Vermelstől északkeletre (a la basséai csatornától délre) hatásos tüzéségi előkészítés és sikeres robbantás után ismét megfosztottuk az angolokat azoktól az apró előnyöktől, a melyeket a március 2-iki aknavetők ellen. A legnagyobb részt betemetett ellenséges megszállócsapatból 30 életben maradt embert elfogtunk. Az ellentámadások megfiúsultak. Lens városára az angolok ismét hatalmas tüzelést zúdítottak. Míg a Maas balpartján a tegnapi nap is különös események nélkül telt el, addig ma reggel a francziák a Mort Homme ellen és attól keletre támadásokat kíséreltek meg, a melyeket csirájukban elfojtottunk. A Maas jobbpartján a tüzéségi tevékenység időnként igen jelentékenyen erősödött. Ezzel egyidejűleg Douaumont-erdtől délre és Vaux falutól nyugatra több helyen egyes védelmi művek birtokáért közelharcok fejlődtek, a melyek még nem értek véget. A Tiaville erdszak mellett (Badonvillertől északkeletre) március 4-én az ellenségnek átengedett állásból a francziákat egy német osztag ismét elűzte. A németek az ellenség fedezékének elpusztítása után 41 fogolylyal tértek vissza árkaikba. A reptől felderítő és támadó tevékenysége mindkét részről igen élénk volt.

A német repülőgépek megtámadták a vasuti építményeket a Clermont-Verdun és az Epina-Lure-Vessoul-i vonalon, valamint Dijontól délre. Az ellenségnek Metzre dobott bombái három polgári személyt megsebesítettek. Mühlhausen közvetlen közelében légi harcban lelőttek annak a francia repülőgéprajznak négy repülőgépet, a mely Mühlhausen és Habsheimot megtámadta. Ezek utasai meghaltak. Mühlhausen lakosai közül 7 halott és 13 sebesült esett a támadásnak áldozatul. Habsheimban egy katonát öltek meg. Az olasz harczterén az Isonzo alsó folyásánál az aranylagos csend tart. Tengeri repülőjárműveink a Szobba torkolatánál levő olasz útegekre ismételt bombákat dobtak. Görz városára az ellenség újra legnehezebb kaliberű lövegéből tüzelt. A tolméini hídfőnél csapataink támadásait sikeresen folytatták. A Selo-eigini uton túl és S. Mariától nyugatra tovább nyomultak elő és az ellenségnek a meghódított állások ellen irányított több ellentámadását verték vissza. A Mrzli Vrh déli gerincén is kiűztük az ellenséget egy erdőtésből. Gabrijeig menekült. Ezekben a harcokban újabb 283 olaszt elfogtunk. A karinthiai harczvonalon a tüzéség tevékenysége a Fella szakaszon foko-

zódott és a Karni hegygerincezre is kiterjedt. A Dolomit harczvonalon, különösen a Col di Lana szakaszon, valamint a Sugana völgyben Maternél levő állásaink ellen és a tirolai harczvonal egyes pontjaira az olasz tüzéség újra élénken tüzelt. 18-án délelőtt Sebenico közelében egy ellenséges tengeraltjáró hajó „Elektra” kórházhajónkra tiszta látási viszonyok és verőfényes napvilág mellett, minden előzetes jelzés nélkül két torpedó lövést irányított; egyik torpedó eltalálta a hajót és súlyosan megromlta. Egy matróz a vízbe fult, két vöröskeresztes ápolónővér súlyosan megsérült. A nemzetközi jognak a tengeren való durvább megsértését elképzelni is alig lehet. Ugyanezen nap délelőttjén egy tengeraltjáró hajónk Durazzo előtt egy a Fourche típusához tartozó francia torpedórombolót megtorpedozott. A romboló egy percek belül elsüllyedt. A délkeleti harczterén csend uralkodott.

Március 20. Tegnap este hat hónapja hősies védekezés után kivonultunk az Uszcsieszkóltól északnyugatra lévő romhalmazzá összelőtt hidszancból. Bár az oroszok már a reggeli órákban egy 300 méter szélességű rést robbantottak a sánczba, a védőcsapat nyolcszorosos tulerő támadása ellen, veszteségével nem törődve, még hét órán át tartott ki a leghevesebb tüzéségi és gyalogsági tűzben. A parancsnok, Planckh ezredes csak délután öt órák határozta el magát arra, hogy a teljesen szétrombolt sánczokból kivonul. Kisebbsz osztagok és sebesültek csónakokon átjutottak a Dnyeszter déli partjára, de az ellenség összpontosított tüzelése következtében az áthajózást hamarosan abba kellett hagyni és a császárdragonyosokból és utászokból összeállított hősies csapat, ha csak nem akart fogságba jutni, csak egy utat választhatott: a Dnyeszter északi partján az ellenség által erősen megszállva tartott Uszcsieszko községen át kellett a mi csapatainkhoz utat törni magának, a melyek a Zaleszcykítól északra fekvő magaslaton vetették meg lábukat. Az ellenség hadállásai közti menet sikerült. Az éj oltalma alatt Planckh ezredes hősi csapatát Zaleszcykítól északnyugatra lévő előőrseinkhez vezette, a hova ma reggel érkezett be. Az uszcsieszkói hidszancok körüli harcok emléke véderőnk történetének egyik dicső lapján fog örök időkre élni. A németek harczvonalán az oroszok nem törődve nagy veszteségekkel tegnap is nagy erővel több ízben támadtak a Postavy-tó mindkét oldalán, valamint a Naroc és Wysniew-tavak közt. Támadásaik teljesen eredménytelenek maradtak Vidsy vidékén német csapatok előretörték és visszaverték ellenséges osztagokat, melyek a német

arczvonal közelében igyekeztek magukat tartani. A nyugati harczterén a tüzéségi és repülő tevékenység, a melyet a megfigyelésre kedvező viszonyok támogattak, mindkét részen igen élénk volt. A Maas vidékén és a Woivre-sikszagon a tüzéségi harcok tegnap is különösen hevessé váltak. A francziák abból a célból, hogy Douaumont erdőt és Vaux falu környékén a védelmi berendezések ellen irányuló további előrehaladásunkat megakadályozzák, egy újonnan harczba vetett hadosztályt egyes részeivel hiábavaló ellentámadást intéztek Vaux falu ellen. Súlyos veszteségeik közt visszavertük őket. A légi harcban Althaus báró hadnagy az ellenséges vonal felett Lihonstól nyugatra negyedik, Bólke hadnagy a Forges-erdő felett (a Maas balpartján) tizenkettődik légi járművet lőtte le. Azonkívül az ellenség további három légi járművet vezetett; egyet légi harcban Cuisy mellett a Forges-erdőtől nyugatra, másik kettőt védőgyeink tüzeben. Ez utóbbiak egyike Reims mellett évek zubbant le, a másik pedig a levegőben többször megfordulva, Ban de Sapt vidékén közvetlenül az ellenséges állások mögött esett le. Egy német tengerészeti repülőraj tegnap délután, noha szárazföldi útegek és ellenséges repülők erősen tüzeltek rá, bőségesen bombázott Doverben, Dealben és Ramsgateben katonai berendezéseket. Számos jóeredményű találatot figyeltek meg, valamennyi repülőgép épésében tért vissza. A flandriai tengerpart előtt március 20-án három német torpedócsaszád és öt torpedórombolóból álló angol hajócsapatot a németekre kedvező kimenetelű ütközet folyt le. Az angolok hajóit több leltalálatt érte, mire az ütközetet felbszakították és teljes gőzzel eltávoztak. A németek csak egész jelentéktelen sérüléseket szenvedtek. Az olasz harczterén a görzi hídfőnél tegnap délelőtt a Podgora déli része előtti ellenséges hadállásokat felgyújtottuk. Délután tüzéségünk a hídfő előtti ellenséges harczvonalat erőteljes tűz alá fogta. Éjjel az ellenséges Pevmánál egy árokból kiűztük. A tolméini hídfőnél a harcok tartanak. Az elfoglalt hadállásokat szilárdul birtokunkban tartjuk. Az itt ejtett foglyok száma 925-re, a zsákmányolt géppégyverek száma 7-re emelkedett. A Mrzli Vrh és a Krn ellen intézett több ellenséges támadás összeomlott. A Rombonon is elfoglalt csapataink egy állást. Itt 145 olaszt fogtunk el és 2 géppégyvert zsákmányoltunk. A karinthiai harczvonalon az élénk tevékenység tovább tart. A tirolai határterületen az ellenség a Col di Lana-szakaszt és a déli harczvonal egyes pontjait tüzéségi tűz alatt tartotta.

Március 21. Az orosz harczterén a harcai te-

vékenység helyenként, különösen a Pflanz-Baltin hadseregénél fokozódott. A németek ellen az oroszok támadásait a legszélsebb északi szárnyra is kiterjesztették. Rigától délre véresen visszaverték őket; ugyancsak a sors ért erős ellenséges felderítő osztagokat a Duna-fronton és Jakobstadtól nyugatra. A német arczvonal ellen Postawytól északnyugatra s a Naroc- és a Wysniew-tavak közt különösen erős, de hiábavaló támadásokat intéztek. Az ellenség veszteségei megfélemlít harczba vitt nagy embertömegeinek. A német arczvonal egy messzire kiugró keskeny kiszögellését a Naroc-tótól közvetlenül délre az ellenség átkaroló tüzelésének elkerülése végett pár száz méternyire a Blisniek melletti magaslatokra vonták vissza. A nyugati harczterén a Maastól nyugatra bajor ezredék és württembergi landwehr-zászlóaljok szoros előkészítés után rohammal elfoglalták az Avocourtól északkeletre elterülő erdőben és az erdő mellett erősen kiépített összes francia állásokat. Az ellenség igen jelentékeny véres veszteségeken kívül eddig sebesülten foglyokban 82 tisztet — köztük két ezredparancsnok — és 2500 főnyi legénységet és eddig még számba nem vett sok hadianyagot vezetett. Az ellenség megkísérelt ellentámadással mit sem használtak neki, sőt további sulycs kárával jártak. A Maastól keletre a harcai tevékenység változatlan maradt. Az olasz harczterén a helyzet általában változatlan. Az ellenségnek a Rombonon és a Mrzli-Vrbon elfoglalt állásaink elleni támadásait visszavertük. A Rombonon egy újabb vállalkozásunk alkalmával 81 olaszt fogtunk el. A délkeleti harczterén repülőink az éj folyamán megjelentek Vlore (Valona) felett és eredményesen dobtak bombákat a kikötőre, valamint az ott lévő csapattáborokra. Élénk tüzelés dacára sérületlenül tértek vissza. A helyzet Montenegroban és Albániában változatlanul csendes. A görög határon járőr-harcok.

HALÁLOZÁSOK.

Hősi halált haltak: FEKETE KÁROLY máv. 16-ellenőr, tartalékos honvédfőhadnagy, a harczterén szerzett betegsége következtében Szegeden 46 éves korában. — BELICZAY JÁNOS dr. fővárosi segéd-fogalmazó, a 71-ik gyalogezred tartalékos hadnagya, a harczterén szerzett betegségeben Szeged városban. — ALSÓZOPORI NAAGY IVÁN, a dési 32-ik honvédgyalogezred tartalékos hadnagya, állami hivatalnok, 33 éves korában a tobozszi fogolytáborban. — HARKÁNYI ISTVÁN báró, Harkányi János báró kereskedelmi miniszter ifjabbik fia a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
természetes
égyvényes
SAVANYÚVIZ.

ÚJ KÖNYV!

Magyar katonatisztek hőstetteit
örökíti meg

A MI HŐSEINK

Tisztjeink hőstettei
a világháborúban

WOINOVICH EMIL
cs. és kir. gyalogsági tábornok
vezetése alatt szerkesztette
VELTZE ALAJOS
cs. és kir. alezredes, a cs. és kir.
hadjelvtárhoz osztályfőnöke.

Köremkötöttek:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédtábornok-alezredes
BENEDEK ELEK és
BENEDEK MARCELL

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

Uj zenemű!!
„Üzenet a táborból...“
és
„Három hervadt róza...“
Sas Néci csodaszép, híres nótái, melyek minden énekesnek, orgonabotánknak művészi értékűek. Egy művészi csodával ellátott füzetbe foglalva 2 K-ért most jelentek meg és minden zeneműkereskedésben, valamint a kiadónál

Wagner Hangszerkirálynál, Bpest
József-körút 15. kaphatók.

Az
ISMERETTERJESZTŐ KÖNYVTÁR
a modern természettudomány és technika legnagyobb vívmányainak ismeretterjesztő kiadványai szakemberek tollából, mindenki számára érthető módon. Új kötetének

A MODERN KÉMIA

a címe.

A kémiai tudomány fontossága még sohasem vált annyira mindenki számára érthetővé, mint most, amikor a háborúban elért sikereinkben oly nagy része van a német kémiai tudomány óriási fejlettségének. A háború eredményeképp bizton várható a kémia iránti érdeklődés nagy fellendülése és ezért épen jókor, aktuálisan jelent meg e kötet, a mely a kémia eddigi eredményeinek nagyon népszerű, mindenki számára megérthető és mégis teljesen tudományos színvonalon álló összefoglalását adja. A könyvet, melynek szövegét sok érdekes kép és ábra illusztrálja, egy kiváló magyar szakember, *Unger Emil dr. (forr. Philip C. James nagy hírű munkájából.)* Franklin-Társulat kiadása.

Ára kötve 8 K.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fial) részvénystársaságnál
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

LISZKA VIZ Kapható:
Török József
gyógyszertára,
Budapest, VI.,
Király-utca 12.
sz. és Csillag-
gyógyszertár,
Nagyvárad.

LOHR MÁRIA

A főváros első (KRONFUSZ) Flókok: II. Fő-
és legrégibb 27. IV. Ekká-utca
calpeltisztító, GYAR és FŐZLET: Kecskeméti-m.14.
V. Harmad-utca-4.
vegytisztító és VIII., Baross-u. 85. VI. Teréz-körút 38.
keimefestő Andrássy-út 16.
gyári intézete. Telefon: József 2-37. VIII. József-krt.2.

Vérszegénység, ideges fejfájás, anémia
ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek alapján

ROZSNYAI VILÁGHÍRŰ VASAS CHINABORÁT

melynek kitűnő voltát
mindenki elismeri. Kitűnő hatásánál fogva a hasonló készítményeket felülmulja. Milleniumi nagy éremmel kitüntetve! Számos kiállításon díjazva. — Kis palack 2 korona 60 fill., nagy palack 3 korona 80 fill.

Készíti:

ROZSNYAI MÁTYÁS
gyógyszertára, Arad,
Szabadság-tér. ✱✱

TARTALMA

OLASZORSZÁG.
Egységes Olaszország, Olaszország és Ausztria-Magyarország.
Italia Irredenta.
Trentino.
Olasz felfedések Fiumérol.
Olasz-Magyar vonatkozások.
Földközi- és Adriai-tenger.
Imperializmus.
A római kérdés.
Germanofobia.
Német löke és munka Olaszországban.
Gazdasági háború Olaszországban.
Az olasz népiesség Olaszországi szép Helénai.
A Hármasszövetség.
A Hármasszövetség Fikció volt.
Olaszország háborúba megy.
A szakítás.
A hadüzenet olasz indoklása.
Olaszországot elbarátságosítják a világháborúban.

Ruttkai Ruttkay Vilmos

új könyve:

A VILÁGHÁBORÚ

Olaszország, a Balkán és Ausztria-Magyarország

A szerző ebben a könyvben komoly tanulmányok alapján a monarchiának Olaszországhoz és a Balkán államaihoz való viszonyát fejtegeti, végül pedig rámutat arra a fontos szerepre, mely a monarchiára vár. Rendkívül sok tanulságot meríthetünk e könyvből, mely a magyar háborús irodalom egyik legértelmesebb terméke.

A Franklin-Társulat kiadása

Ára 6 korona

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI. ker. Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

TARTALMA

A BALKÁN.
Az olasz hadüzenet hatása a Balkánon.
Olaszország és a Balkán-politika úvesztője.
Oroszország törekvései Romániában.
Szerbiai problémák.
A bolgár-szerb ellentét és a makedon kérdés.
Bulgária és Oroszország.
Az albánok és az Adriai-probléma.
Görögország szerepe a világháborúban.
A Török-Birodalom múltja és jövője.
A Balkánpolitika a világháborúban.
KÖZÉP-EURÓPA ÉS A KELET SZÖVETSÉGE.
Háború és béke között.
Balkán-tanulmányok.
Közép-Európa és a Kelet Szövetsége 1916...

Vadászsportot űző hadbavonultak

hozzátartozói rendeljék meg részükre a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZLAPOT

(állandó havi melléklete)

„A vadászeb”

czimű kynologiai szaklap), melyet utánuk küldünk a harcztérre, kórházba, üdülőtelepre. — Nagy örömet és szellemi szórakozást nyújtanak vclé vadászhozátartozóiknak odakünn a fronton.

A «Nimród» megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án. Előfizetési ára («A vadászeb» cz. melléklettel együtt) egy évre: 2 K, fél évre 6 K, negyed évre 3 K

Mutatványszámokat szívesen küld a „Nimród” szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

AZ AÉRO

A repüléssel, léghajózással és a motorsportok minden ágával foglalkozó egyedüli magyar folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és czéljáról kitérő és könnyen érthető népszerű cikkekkel tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjúság számára külön fenntartott kisrepülőgépek (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld

Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Az 1870—71-diki

NÉMET-FRANCZIA HÁBORÚ

teljes leírása

Dr. MIKES LAJOS-tól.

Ára 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI. ker. Andrásy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

HÁBORÚS STRÓFÁK

Írta

RADÓ ANTAL

E versek háborús költészetünk legértékesebb termékei közül valók.

(Magyar Könyvtár 803. szám.)

Ára 30 fillér

Kapható minden könyvkereskedésben.

Megjelent az
1915. évi törvénycikkek
tartalmazó

CORPUS

JURIS

HUNGARICI

Kiegészítő kötete úgy a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytár), mint a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek.

Ára füzve

7 K,

fekete v. barna

félbőr-kötésben

:: 10 K.

A Franklin-Társulat kiadása.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Milyen lesz Európa térképe

a központi hatalmak végleges győzelme után
és milyennek szeretné azt az entente látni?

E térképeket tartalmazza a Magyar Földrajzi Intézet r.-t. kiadásában megjelent

1916. ÉVI ZSEBATLASZ

melyben ezenkívül 25, a háborúval kapcsolatos, mindenkit érdeklő földrajzi, közgazdasági, politikai és statisztikai vonatkozású közlemény, naptár, 11 szöveg közé nyomott és 4-nagy, hat színben nyomott térkép is van. Ezek:

1. Olaszok által követelt területek térképe.
2. Egész Olaszország térképe.
3. Galícia térképe.
4. Bulgária, Szaloniki és környéke térképe.

Ára 3 korona.

Megrendelhető: A Franklin-Társulat MÉHNER VILMOS-éle könyvkiadóhivatalából, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

14. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, ÁPRILIS 2.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.Egyes szám
ára 40 fillér.Előfizetési
feltételek:

Egész évre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyed évre — 5 korona.

A «Világháború»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postálag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

BOLGÁROK A DEMIRKAPU HÁGÓJÁN. — Jolly Gyula, a harcztérre kiküldött munkatársunk felvétele.